

8.7. Bezpieczeństwo państwa i wymiar sprawiedliwości

W zakresie ochrony państwa i swoich obywateli Państwo realizuje podstawowe zadania w trzech sferach:

- 1) zewnętrznej – tworząc warunki spokojnej egzystencji narodu poprzez system gwarancji i sojuszy międzynarodowych oraz budując narodowy system obrony,
- 2) wewnętrznej – zapewniając porządek publiczny i ochronę przeciwpożarową, pomoc w sytuacjach klęsk żywiołowych,
- 3) respektowania obowiązującego prawa, gwarantującego obywatelom poszanowanie ich prawa własności, wolności i bezpieczeństwa osobistego oraz skuteczne tego prawa egzekwowanie przez instytucje wymiaru sprawiedliwości.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa państwa i jego obywateli niezbędna jest ścisła współpraca i koordynacja działań poszczególnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne, przy zachowaniu swojej odrębności, szczególnie w sytuacji obecnego zagrożenia terrorystycznego, wzrastającej przestępczości zorganizowanej, korupcji, występowania zjawisk klęsk żywiołowych, konieczności dostosowania ochrony granic do wymagań Unii Europejskiej, rosnącej świadomości prawnej wśród obywateli.

Wydatki budżetu państwa związane z podstawową funkcją państwa, polegającą na ochronie swoich obywateli w 2006 r. wyniosły 35.928,9 mln zł, co stanowi 16,0% wydatków budżetu państwa ogółem, a ich udział w szacowanym na 2006 r. PKB wyniesie 3,7%.

Obrona narodowa

Zapewnieniu bezpieczeństwa zewnętrznego państwa służą środki przeznaczone na obronę narodową. Odpowiednia wysokość nakładów na obronę narodową ma strategiczne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania naszego systemu obronnego, zapewnienia realizacji zobowiązań wynikających z członkostwa w NATO i UE oraz stwarza możliwość aktywnego zaangażowania w działania na rzecz utrzymania pokoju i bezpieczeństwa w kraju i na świecie. Zaplanowane wydatki gwarantują wykonanie zadań stojących przed Siłami Zbrojnymi RP, których stan liczebny wynosi ok. 150 tys. żołnierzy.

Nakłady w 2006 r. na obronę narodową kształtowane udziałem w PKB wyniosły 18.520,4 mln zł.

Cele stojące przed obroną narodową zostały sformułowane w oparciu o Strategię Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, Strategię Wojskową Rzeczypospolitej Polskiej, Polityczno-Strategiczną Dyrektywę Obronną, a także Wytyczne Ministerialne NATO 2003 i ujęte w Programie Rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2005-2010.

Cele i zadania szczegółowe ujęte w Programie są podporządkowane strategicznemu celowi narodowemu, jakim jest stopniowe osiągnięcie, do końca 2008 r., przez 1/3 Sił Zbrojnych RP pełnej interoperacyjności w ramach NATO, w zakresie uzbrojenia, wyposażenia, mobilności i możliwości działania wojsk w każdych warunkach.

Sposobem realizacji tego celu jest:

- stały wzrost wydatków obronnych, które zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 roku o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, osiągać mają corocznie poziom nie niższy niż 1,95% PKB roku poprzedniego;
- dodatkowe, ponad formułę 1,95% PKB, finansowanie programu samolotowego, co wynika z art. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji (do 2010 r. nie więcej niż 0,05% PKB rocznie);
- stały coroczny wzrost udziału wydatków majątkowych (rozwojowych) w strukturze budżetu MON (w 2006 r. nie mniej niż 20% - art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 25 maja 2001 roku).

Dążąc do realizacji celu strategicznego resort obrony narodowej przyjął w 2006 roku do wykonania następujące zasadnicze zadania:

- realizacja zobowiązań międzynarodowych, w tym Celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych dla RP, Praskich Zobowiązań na rzecz Zdolności Obronnych (Prague Capabilities Commitment), a także przygotowanie pododdziałów do użycia w ramach Sił Odpowiedzi NATO oraz Grup Bojowych Unii Europejskiej,
- modernizacja Sił Zbrojnych RP, głównie jednostek wojskowych wysokiej gotowości, zdolnych do przerzutu, w drodze zwiększenia dostaw nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego,
- kontynuacja operacji poza granicami kraju oraz wykonanie nowych zadań wynikających z planów operacyjnych NATO,
- dalsze zwiększanie stopnia uzawodowienia Sił Zbrojnych RP, przy jednoczesnej poprawie warunków socjalno-bytowych żołnierzy.

Wyznaczone przez resort obrony narodowej cele realizowane będą poprzez:

- zwiększenie potencjału bojowego oraz manewrowości jednostek wojskowych, na które planuje się przeznaczyć kwotę 3.583,4 mln zł, a w latach następnych zwiększać nakłady na te zadania o ok. 10% rocznie,
- utrzymanie infrastruktury wojskowej oraz przygotowanie nieruchomości budynków i budowli dla nowo wprowadzanego uzbrojenia i sprzętu wojskowego w kwocie 448,1 mln zł, w latach następnych zmniejszając nakłady o ok. 5-10% rocznie,
- realizację sojuszniczych przedsięwzięć w ramach programów inwestycyjnych NATO, w tym:
 - Program Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) w kwocie 144,7 mln zł (w tym inwestycje budowlane 51,5 mln zł), a w latach następnych stosownie do zatwierdzanych przez NATO programów inwestycyjnych (główne zadania dotyczą rozbudowy baz paliwowych, lotnisk, portów oraz systemów obserwacji),
 - System Obserwacji Celów Naziemnych z Powietrza (AGS) – kwota 11,4 mln zł, a w latach następnych ok. 25 mln zł rocznie,
- zapewnienie właściwego poziomu szkolenia wojsk i zaopatrzenie polskich kontyngentów wojskowych poza granicami kraju (paliwa, żywność, leki i umundurowanie) w kwocie 854 mln zł (w tym kontyngenty zagraniczne 61,9 mln zł), a w latach następnych zwiększenie nakładów o ok. 5% rocznie (poziom tych wydatków uzależniony jest jednak głównie od realizacji zadań, w tym misji poza granicami kraju),
- zmiany strukturalno – etatowe i organizacyjne wynikające z przyjętych zobowiązań sojuszniczych, wprowadzenie na wyposażenie nowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz wzrost uzawodowienia SZ RP; zmiany te będą dokonane w ramach wydatków przewidzianych na wynagrodzenia, które planowane są w łącznej kwocie 4.886,4 mln zł, a w roku 2007 i 2008 nakłady te będą zmieniać się w tempie profesjonalizacji SZ RP,
- utrzymanie nieruchomości Skarbu Państwa (878,8 mln zł), w tym przejęcie całości zadań związanych z wykonywaniem funkcji trwałego zarządu nad nieruchomościami przez terenowe organy infrastruktury. W roku 2006 planuje się przekazać do Agencji Mienia Wojskowego ponad 250 ha zbędnych dla resortu obrony narodowej nieruchomości oraz 162 budynki o kubaturze ponad 340 tys. m³,
- pozostałą bieżącą działalność Sił Zbrojnych – kwota 1.865,5 mln zł, w tym m.in. udział w finansowaniu wspólnych budżetów wojskowych NATO i organizacji międzynarodowych (103,6 mln zł) oraz personelu wojskowego w zagranicznych strukturach dowodzenia (140,2 mln zł), finansowanie attachatów wojskowych (34,3 mln zł); w latach następnych planuje się utrzymać poziom tych wydatków na tym samym poziomie,

- realizację Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w pozostałych resortach (poza częścią 29 Obrona narodowa) - kwota 38,6 mln zł.

Na realizację misji zagranicznych, w tym na ochronę przestrzeni powietrznej krajów bałtyckich NATO (AIR POLICING) zaplanowano łączną kwotę 223,6 mln zł, tj. mniej w stosunku do roku 2005 o 27,1% (zmniejszenie dotyczy misji w Iraku, na którą planuje się przeznaczyć 131 mln zł).

Wydatki obronne, stosownie do postanowień ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zostały zaplanowane w wysokości 18.054,3 mln zł z tego:

- wydatki w części 29 Obrona narodowa - 18.015,7 mln zł, w tym na dział Obrona narodowa przypada 70,3% – tj. 12.672,7 mln zł,
- wydatki w dziale 752 Obrona narodowa realizowane w pozostałych częściach budżetu państwa (Pozamilitarny Program Przygotowań Obronnych) - 38.622 tys. zł.

Dodatkowo w ramach rezerw celowych budżetu państwa ujęto, stosownie do postanowień ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie SZ RP w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji, na finansowanie tego programu środki w wysokości 466.100 tys. zł, w tym do realizacji przez MON kwotę 223.016 tys. zł z przeznaczeniem głównie na infrastrukturę lotniskową w m. Poznań-Krzesiny i Łask.

Zadania stojące przed obroną narodową wspierane będą również środkami funduszu celowego, częścią środków pochodzących z prywatyzacji spółek potencjału przemysłu obronnego oraz środkami bezzwrotnej pomocy z zagranicy, w następujących wielkościach:

- Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych RP – 90.012 tys. zł;
- środki z prywatyzacji spółek przemysłu obronnego – 40.355 tys. zł;
- bezzwrotne środki pomocy zagranicznej – 531.356 tys. zł, z tego:
 - Program Inwestycyjny NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) – 426.465 tys. zł,
 - bezzwrotna pomoc USA w uzbrojeniu i wyposażeniu wojskowym (Foreign Military Financing - FMF) – 97.800 tys. zł,
 - bezzwrotna pomoc (International Military Education And Training - IMET oraz Counter Terrorism Fellowship Program – CTFP) na szkolenie żołnierzy – 7.091 tys. zł.

Wydatki budżetowe na obronę narodową, a zwłaszcza wydatki majątkowe mają wpływ również na cele gospodarcze i społeczne państwa. Dotyczy to w szczególności:

- wpływu na kondycję ekonomiczną spółek należących do przemysłowego potencjału obronnego, w których resort obrony narodowej lokuje większość zamówień na dostawy uzbrojenia i sprzętu wojskowego, a w przypadku dostaw z importu również na inne sektory gospodarki poprzez wykonanie umów offsetowych,
- realizacji wzrastających dostaw nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego i ich wpływu na zwiększenie zatrudnienia w spółkach przemysłowego potencjału obronnego, często w rejonach dotkniętych dużym bezrobociem strukturalnym.

Bezpieczeństwo wewnętrzne

Zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego obejmują:

- ochronę obywateli i utrzymanie porządku publicznego,
- zredukowanie poziomu przestępczości i poprawę społecznego poczucia bezpieczeństwa,
- ochronę granicy państwowej i kontrolę ruchu granicznego,
- zapewnienie bezpieczeństwa placówkom dyplomatycznym, obiektom państwowym i innym obiektom użyteczności publicznej,
- ochronę przeciwpożarową, działalność ratowniczo-gaśniczą oraz zapobiegawczą,
- obronę cywilną,
- działalność wywiadu i kontrwywiadu,
- realizację zadań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej.

Zadania powyższe wykonywane są przez umundurowane służby tj.: Policję, Państwową Straż Pożarną, Straż Graniczną, Biuro Ochrony Rządu, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencję Wywiadu.

Nakłady na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2006 r. wyniosą 9.800,6 mln zł, tj. będą wyższe niż w 2005 r. o 244,6 mln zł, w tym środki na finansowanie dostosowania granicy zewnętrznej do wymogów Traktatu z Schengen - 423,8 mln zł.

Podstawowe zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i ochrony przeciwpożarowej realizować będzie łącznie 158.567 funkcjonariuszy, a ich liczebność w poszczególnych formacjach przedstawia się następująco:

- Policja - 103.309,

- Straż Graniczna - 16.483,
- Straż Pożarna - 29.929,
- Biuro Ochrony Rządu - 2.336,
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego - 5.489,
- Agencja Wywiadu - 784.

Na zadania realizowane przez **Policję** w budżecie państwa na 2006 r. zaplanowano 6.116,0 mln zł, tj. o 110 mln zł więcej niż w 2005 r. Finansowanie tych zadań wspierane będzie środkami z Funduszu Wsparcia Policji – 40,9 mln zł i Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego – 11,1 mln zł oraz środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej .

Istotny wpływ na zmiany w funkcjonowaniu Policji ma podział granicy na wewnętrzną i zewnętrzną po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Kontynuowane będą więc zadania w zakresie efektywniejszego wspomagania Straży Granicznej w celu:

- przeciwdziałania nielegalnemu przekraczaniu granicy przez osoby, pojazdy i jednostki pływające,
- przeciwdziałania przemytowi przez granicę kradzionych pojazdów oraz innych przedmiotów,
- wykrywania i zapobiegania nielegalnej migracji i handlowi ludźmi,
- przeciwdziałania przemytowi narkotyków, broni, amunicji, materiałów wybuchowych, radioaktywnych i jonizujących,
- zapewnienie bezpieczeństwa osób, w tym turystów poruszających się po terenie kraju.

W 2006 r. prowadzone będą dalsze działania na rzecz ochrony bezpieczeństwa Unii Europejskiej, m.in. w zakresie przygotowania infrastruktury teleinformatycznej Policji do współpracy z Systemem Informatycznym Schengen (SIS) i Wizowym Systemem Informatycznym (VIS), przy pomocy, których możliwa będzie szybka wymiana informacji służących poszukiwaniu osób i rzeczy.

Rozwijana i udoskonalana będzie współpraca z organizacjami międzynarodowymi takimi jak: Interpol, Europol, Baltcom oraz bezpośrednio z policjami zwłaszcza krajów UE.

W coraz większym stopniu wykorzystywane będą: Krajowy System Informacji Kryminalnych (KCİK) służący zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości, przez podmioty uprawnione ustawą z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych oraz o Krajowym Systemie Informatycznym i Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (CEPIK), jako efektywne narzędzie do zwalczania przestępczości samochodowej.

Zwiększeniu efektywności zapobiegania i zwalczania przestępczości pospolitej służyć będzie m.in.:

- zapewnienie obecności służb patrolowych w miejscach szczególnie zagrożonych,
- upowszechnienie monitoringu wizyjnego,
- wdrożenie modelu pracy dzielnicowego.

W celu skuteczniejszego zwalczania transgranicznej przestępczości zorganizowanej oraz innych przestępstw, w tym terroryzmu, korupcji, itp. wdrażane będą nowoczesne metody i formy działań policyjnych w sferze przestępczości występującej w szeroko rozumianym obrocie gospodarczym, tj. telekomunikacji, teleinformatyce, bankowości elektronicznej, naruszeń praw własności intelektualnej i przemysłowej, nadużyć w wykorzystaniu środków unijnych, „praniu brudnych pieniędzy”.

Wypracowywany i wdrażany będzie model skutecznego współdziałania pododdziałów antyterrorystycznych Policji z pododdziałami antyterrorystycznymi Żandarmerii Wojskowej.

Utworzony zostanie Międzynarodowy Oddział Policji (Integrated Police Unit – IPU) w celu uzyskania zdolności do podejmowania działań w ramach Europejskiej Polityki Obronnej i Bezpieczeństwa (ESDP) oraz profesjonalna Policja autostradowa obejmująca szczególnym nadzorem ruch drogowy na odcinkach sieci TINA, w szczególności wzdłuż najbardziej obciążonych drogowych korytarzy międzynarodowych, tj. A1, A2 oraz A4 i A18.

Na wydatki majątkowe w budżecie na 2006 r. zaplanowano 207,8 mln zł, w tym na zakupy sprzęt łączności, uzbrojenie, sprzęt transportowy, sprzętu techniki specjalnej, sprzęt informatyczny oraz na pozostałe zakupy – 144,7 mln zł.

Realizowane będą zadania w zakresie budowy, rozbudowy, modernizacji oraz remontów siedzib komend i komisariatów, na które przeznaczono 63,1 mln zł.

W ustawie budżetowej na rok 2006 na zadania realizowane przez **Straż Graniczną** zaplanowano środki w wysokości 1.025,8 mln zł, tj. o 69,5 mln zł więcej niż w 2005 r.

Polska ochraniając zewnętrzną granicę Unii Europejskiej musi zapewnić wysoki poziom skuteczności przeciwdziałania niepożądanym wyjazdom osób i bezprawnym przemieszczaniu towarów przez granicę państwową, przy jednoczesnym utrzymaniu dobrosąsiedzkich kontaktów z państwami pozostającymi poza Unią Europejską.

Istotnym więc elementem efektywnego działania Straży Granicznej będzie aktywna współpraca międzynarodowa w ramach struktur unijnych, przy dwustronnej współpracy z wszystkimi służbami granicznymi państw sąsiadujących.

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej należy spodziewać się zmiany charakteru nielegalnej migracji z tranzytowej na docelową, dalszego nasilenia prób przekraczania granicy na podstawie fałszywych dokumentów, przemytu samochodów i innych towarów, napływu grup przestępczych itp.

W celu wywiązania się z rozszerzonych zadań niezbędne jest całkowite dostosowanie w zakresie zasad i procedur funkcjonowania Straży Granicznej, jak też systemu ochrony granicy państwowej, struktury organizacyjnej, zakresu kompetencji, logistyki oraz polityki kadrowej do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Zakończony zostanie proces uzawodowienia Straży Granicznej zgodnie z harmonogramem uzawodowienia formacji w latach 2003-2006 i przyjętymi zobowiązaniami wobec Unii Europejskiej (Strategia Zintegrowanego Zarządzania Granicą). W 2006 r. zatrudnienie funkcjonariuszy Straży Granicznej wzrośnie o 1.325 etatów. W porównaniu do 2002 r. zatrudnienie funkcjonariuszy Służby Granicznej będzie wyższe o 5300 etatów.

W 2006 r. kontynuowane będą zadania w zakresie uszczelniania wschodniego odcinka granicy państwowej wynikające ze Strategii Zintegrowanego Zarządzania Granicą na lata 2003-2005 zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej, a w szczególności z wynikającymi z Traktatu Akcesyjnego.

Ze środków Unii Europejskiej finansowane będą zadania Straży Granicznej wynikające z Instrumentu Finansowego Schengen, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Nowej Perspektywy Finansowej UE. Zadania te dotyczą wdrożenia kompletnej sieci teleinformatycznej, zapewnienia dostępu i właściwej komunikacji z Systemem Informatycznym Schengen, zapewnienia infrastruktury technicznej i wyposażenia gwarantującego właściwą realizację zadań związanych zarówno z właściwą kontrolą ruchu granicznego, jak i ochroną granicy oraz kontrolą legalności pobytu cudzoziemców na terenie kraju.

Tworzone będą areszty i strzeżone ośrodki dla zatrzymanych cudzoziemców w celu zapewnienia warunków pobytu zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Wydatki majątkowe Straży Granicznej finansowane z budżetu państwa w 2006 r. wyniosą 22,8 mln zł i będą przeznaczone przede wszystkim na zakupy sprzętu łączności i sprzętu techniki specjalnej.

Wydatki na zadania realizowane przez **Państwową Straż Pożarną** w 2006 r. wyniosą 1.535,1 mln zł, tj. będą o 58,5 mln zł wyższe niż w 2005 r.

W 2006 r. zatrudnienie funkcjonariuszy PSP wzrosło o 1.100 etatów w związku ze skróceniem czasu służby strażaków do 40 godzin tygodniowo i dostosowaniem go do czasu służby obowiązującego w Unii Europejskiej.

Państwowa Straż Pożarna realizuje zadania dotyczące wykrywania i oceny zagrożeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej, w szczególności poprzez prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz kontrolę działań zapobiegających poważnym awariom przemysłowym.

Na Państwowej Straży Pożarnej spoczywa ustawowy obowiązek ochrony życia i zdrowia obywateli i stanu środowiska przyrodniczego wobec coraz większych zagrożeń pożarowych, awarii i katastrof chemicznych, związanych z nieodpowiednim magazynowaniem i transportem materiałów niebezpiecznych, jak również w związku z występowaniem zjawisk klęsk żywiołowych.

W tym celu realizowane będzie dostosowywanie struktury sprzętu do aktualnych zadań ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności wyposażenie PSP w samochody ratownictwa drogowego i ratownictwa ekologicznego.

W szerszym stopniu monitorowany jest obszar nadgraniczny i tworzony system łączności pomiędzy polskimi służbami i służbami państw sąsiednich, w celu szybkiego alarmowania o przekroczeniu dopuszczalnych norm, alarmowania sił ratowniczych i podejmowania innych niezbędnych działań.

Przedstawiciele PSP uczestniczą w pracach Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Przygranicznej i Regionalnej, a także w przedsięwzięciach Polsko-Czeskiej, Polsko-Litewskiej, Polsko-Słowackiej, Polsko-Białoruskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej.

Przewiduje się rozszerzenie zadań zespołu problemowego ds. przeciwdziałania skutkom klęsk i katastrof w rejonie Morza Bałtyckiego, powołanego w ramach Polsko-Rosyjskiej Rady ds. współpracy regionów RP z regionem Sankt Petersburga oraz utworzenie komisji ds. ratownictwa i ochrony ludności w warunkach nadzwyczajnych zagrożeń, działającej w Polsko-Rosyjskiej Radzie ds. współpracy regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR.

Przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej uczestniczą w pracach agend Biura Koordynacji Spraw Humanitarnych Organizacji Narodów Zjednoczonych w Genewie (UN OCHA), a przede wszystkim w pracach najważniejszej z nich tj. Międzynarodowej Grupy Doradczej do spraw Poszukiwań i Ratownictwa – INSARAG.

W ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego kontynuowane będzie wyposażanie 16 baz w specjalistyczne pojazdy i sprzęt ratowniczy. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są również niektóre jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które otrzymują dotacje z budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania w gotowości bojowej. W 2006 r. dotacja dla OSP włączonych do KSRG wynosi 24 mln zł.

Dotację z budżetu otrzymuje również Związek Ochotniczych Straży Pożarnych na finansowanie zadań zleconych związanych z ochroną przeciwpożarową oraz jednostki realizujące zadania z zakresu ratownictwa górskiego i wodnego. Dotacje te w ustawie budżetowej na 2006 r. zostały zaplanowane w wysokości 29,8 mln zł.

Na wydatki majątkowe obejmujące m.in. zakup sprzętu ratowniczego, środków transportu, sprzętu łączności i informatycznego dla Państwowej Straży Pożarnej zaplanowano środki w wysokości 79,2 mln zł.

Wymiar sprawiedliwości

Funkcjonowanie odrębnych od władzy ustawodawczej i wykonawczej organów sprawujących wymiar sprawiedliwości to współcześnie niezbędna cecha każdego państwa demokratycznego.

Wydatki związane z wymiarem sprawiedliwości obejmują nakłady na funkcjonowanie sądownictwa powszechnego, prokuratur, więziennictwa, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (bez naczelnych organów ochrony prawa i sądownictwa) i w 2006 r. wyniosą 7.607,9 mln zł i będą wyższe niż w 2005 r. o 555,2 mln zł.

Na zadania realizowane przez **sądownictwo powszechne**, a sklasyfikowane w dziale wymiar sprawiedliwości zaplanowano wydatki w wysokości 4.482,8 mln zł, tj. o 345,9 mln zł więcej niż w 2005 r.

Rozszerzenie zakresu wykonywanych przez sądownictwo zadań oraz realizacja polityki szybkiego wzrostu efektywności wymiaru sprawiedliwości w dużej mierze wiąże się z dostosowaniem do funkcjonowania w warunkach członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Planowany w 2006 r. wzrost zatrudnienia o 1980 etatów tylko w znikomej części dotyczy sędziów (80 etatów), natomiast w większości to pracownicy wspierający pracę sędziów i odciążający ich w wykonywaniu czynności administracyjnych, tj. urzędnicy – 1020 etatów. Założony został również wzrost etatów asystentów sędziów i referendarzy o 650 etatów oraz kuratorów o 150 etatów, w związku z dalszym przekształcaniem obecnie istniejącego modelu kuratorów społeczno-zawodowych, na kuratorów zawodowych, a także wzrost o 80 etatów innych pracowników. Na wynagrodzenia dla nowo przyjmowanych pracowników zaplanowano środki w wysokości 91,3 mln zł.

Proces zmiany struktury zatrudnienia w sądownictwie powszechnym realizowany od 2003 roku ma na celu wzrost efektywności pracy sądów, zwłaszcza sądów gospodarczych i wydziałów ksiąg wieczystych, co ma szczególne znaczenie dla zapewnienia pewności obrotu gospodarczego, niezwykle istotnego w związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Podstawowe zadania sądownictwa wykonywane będą przez 8334 sędziów i 2488 asesorów przy pomocy 31.015 urzędników sądowych oraz 4.687 kuratorów sądowych. Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników zatrudnionych w sądownictwie zaplanowano 2.711,5 mln zł.

Przewiduje się racjonalizację istniejącej struktury organizacyjnej sądownictwa, poprzez zmiany mające na celu z jednej strony dostosowanie do potrzeb społeczności lokalnej, z drugiej natomiast – ułatwiające sprawowanie nadzoru administracyjnego nad poszczególnymi jednostkami.

Od 1 stycznia 2006 r. utworzone zostanie Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury, którego zadaniem będzie prowadzenie, ujednoliconego i według najwyższych standardów, szkolenia sędziów, prokuratorów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości. Na funkcjonowanie nowej jednostki budżetowej zaplanowano 3,2 mln zł.

Priorytetowym celem w 2006 r. w obszarze wymiaru sprawiedliwości jest dostosowanie polskiego wymiaru sprawiedliwości do standardów wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej, tzn. przygotowanie do funkcjonowania w warunkach obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

W celu maksymalnego wykorzystania środków unijnych, konieczne było zapewnienie środków na współfinansowanie następujących zadań:

- informatyzacja na salach rozpraw, a szczególnie w najbliższych obywatelom sądach grodzkich,
- kontynuacja realizowanego przedsięwzięcia, zmierzającego do przeniesienia księgi wieczystej do systemu informatycznego, co ułatwi powszechny dostęp do ksiąg oraz zapewni pełną informację o nieruchomościach,
- zwiększenie efektywności systemu kształcenia oraz zarządzania kadrami wymiaru sprawiedliwości, podniesienie skuteczności stosowania prawa europejskiego, a także opracowanie elektronicznych wzorów dokumentów.

W budżecie sądów powszechnych zabezpieczone zostały także środki na odszkodowania dla osób niesłusznie represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, z tytułu realizacji ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki oraz na wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw w wysokości 141,6 mln zł.

Wydatki majątkowe w wysokości 285 mln zł zaplanowane zostały na poziomie zabezpieczającym przede wszystkim kontynuację rozpoczętych inwestycji budowlanych, kontynuację komputeryzacji sądów wszystkich szczebli, poprawę wyposażenia technicznego oraz realizację zadań związanych członkostwem w Unii Europejskiej.

Na zadania wykonywane przez **jednostki powszechne prokuratury** w ustawie budżetowej na rok 2006 zaplanowano w wysokości 1.145,2 mln zł, co w stosunku do 2005 r. oznacza wzrost o 111,9, mln zł.

Podstawowe zadania prokuratury wykonywane będą przez 6.278 prokuratorów i 6.191 urzędników.

Zabezpieczone zostały środki na rosnące koszty postępowań prokuratorskich, których wzrost powodowany jest stosowanymi na coraz większą skalę nowymi metodami działania przez przestępców, zwiększającą się ilością i stopniem skomplikowania spraw prowadzonych przez jednostki powszechne prokuratury. Przewiduje się, że wydatki na te zadania w 2006 r. będą o 20,1 mln zł, tj. o 30,9% wyższe niż w 2005 r.

W 2006 r. planowany jest wzrost zatrudnienia o 475 urzędników wspomagających pracę prokuratorów i odciążających ich od czynności administracyjnych. Na wynagrodzenia dla nowo zatrudnianych pracowników zaplanowano 20,5 mln zł.

W 2006 r. przewidziana jest również realizacja projektów informatycznych Schengen Facility i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, których ogólnym celem jest poprawa efektywności ścigania ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia instytucjonalnego jednostek prokuratury działających na obszarze zewnętrznej granicy Unii Europejskiej.

Kontynuowana będzie budowa systemu informatycznego prokuratury, a przede wszystkim dalsze wdrażanie Systemu Informatycznego Prokuratur (SIP), który ułatwi wykonywanie zadań szczególnie w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej. Prace nad systemem prowadzone będą również w latach 2007-2008.

Na wydatki majątkowe jednostek powszechnych prokuratury zaplanowano środki w wysokości 43,5 mln. zł, które przeznaczone zostaną głównie na: budowę nowych obiektów, rozbudowę i modernizację istniejących, adaptację pozyskiwanych nieruchomości oraz stworzenie nowoczesnej infrastruktury.

Nakłady na **więziennictwo** w 2006 r. wyniosą 1.730,2 mln zł i będą wyższe w porównaniu do 2005 r. o 76,3 mln zł.

Podstawowe zadania więziennictwa wykonywane będą przez 24.145 funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Istotnym i bardzo trudnym zadaniem wymiaru sprawiedliwości jest izolacja przestępców i ich resocjalizacja skazanych. Wśród osadzonych, których liczba rośnie, coraz więcej jest sprawców najpoważniejszych przestępstw, członków zorganizowanych grup przestępczych, więźniów brutalnych o wysokim poziomie demoralizacji.

Konieczne było zabezpieczenie zwiększonych środków na koszty utrzymania osadzonych, oraz na wzrost zatrudnienia w Służbie Więziennej o 420 etatów funkcjonariuszy,

Na wydatki majątkowe Służby Więziennej zaplanowano środki w wysokości 86,6 mln zł.

Kontynuowane będą zadania związane z poprawą warunków zakwaterowania, stanu technicznego zaplecza gospodarczego i infrastruktury technicznej w jednostkach penitencjarnych.

W ograniczonym zakresie, ale będą realizowane zadania wynikające z programu „Podstawowe problemy więziennictwa”, co pozwoli na zmniejszenie deficytu miejsc zakwaterowania osadzonych o: 1417 w 2005 r., 1417 w 2006 r., 2647 w 2007 r., a w 2008 o dalsze 3.789 miejsc.

Nakłady z budżetu państwa na funkcjonowanie **zakładów dla nieletnich** w 2006 r. wyniosą 78,6 mln zł i będą wyższe niż w 2005 r. o 5,6 mln zł.

Wprowadzany będzie zintegrowany system zapobiegania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości nieletnich oraz resocjalizacji zapewniającej przywrócenie wychowanków do życia w społeczeństwie.

W wyniku zaplanowanych wydatków majątkowych w wysokości 6,4 mln zł nastąpi przyrost powierzchni w zakładach dla nieletnich o 182 m² oraz zmodernizowana zostanie istniejąca baza lokalowa o powierzchni 650 m².

Nakłady na realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa państwa i wymiaru sprawiedliwości zabezpieczone w projekcie budżetu państwa na rok 2006, pomimo ich szczególnej wagi, musiały być dostosowane do ograniczonych środków, jakie wynikają z oszacowanych dochodów budżetu państwa oraz ustalenia deficytu na uzasadnionym poziomie.